

Türkçe Dersi Söz Varlı??n? Geli?tirmeye Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Dersi Söz Varlı??n? Geli?tirmeye Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31886>

Özet

Türkçe Dersi Söz Varlığına Geliştirmeye Yönelik Tutum Ölçeği (SVTÖ), öğrencilerin Türkçe derslerinde söz varlığına geliştirmeye yönelik genel tutumların ölçmek amacıyla 2016 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, toplam 17 maddeden oluşmakta olup, iki temel alt boyutta toplanmaktadır: **Sözcük Öğrenmeye Yönelik Tutum** ve **Sözlük Kullanmaya Yönelik Tutum**. Yapılan geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığına (Cronbach Alpha katsayısı 0,887) ve güçlü bir yapısal geçerliliğe sahip olduğunu göstermiştir. Bu ölçek, öğrencilerin dil öğrenme süreçlerindeki motivasyon ve yaklaşımlarını değerlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçeği, söz varlığı, Türkçe eğitimi, söz varlığı geliştirmeye, psikometri, geçerlilik, güvenirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Görkem Yaşar, Topçuoğlu, F. Ünal

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkçe dersi kapsamında öğrencilerin sözcük dağarcığına artıma çabalarına ve bu sürece karşı gösterdikleri tutum düzeylerini belirlemektir. Bu tutumların belirlenmesi, eğitimcilerin ve araştırmacıların öğrencilerin motivasyon kaynaklarını anlamalarına ve sözcük öğrenimini teşvik edecek daha etkili pedagojik stratejiler geliştirmelerine olanak tanır.

Ölçek, özellikle öğrencilerin sözlük kullanma alışkanlıkları ve yeni sözcükleri öğrenme isteklilikleri gibi kritik davranışsal ve duygusal eğilimleri nicel olarak ölçmeye odaklanmıştır.

Yapı

Türkçe Dersi Söz Varlığına Geliştirmeye Yönelik Tutum Ölçeği (SVTÖ), öğrencilerin söz varlığı edinimi sürecine ilişkin bilişsel, duygusal ve davranışsal eğilimlerini ölçen iki ana faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçek, toplamda 17 maddeden oluşmaktadır.

Birinci Boyut: Sözcük Öğrenmeye Yönelik Tutum: Bu boyut, öğrencilerin yeni sözcükleri öğrenme sürecine karşı gösterdikleri genel ilgi, motivasyon ve isteklilik düzeyini yansıtmaktadır. Bu boyutta 10 madde yer almaktadır.

İkinci Boyut: Sözlük Kullanmaya Yönelik Tutum: Bu boyut, öğrencilerin sözlükleri bir öğrenme aracı olarak kullanmaya ne kadar olumlu yaklaşımları ve bu araçları ne sıklıkla kullandıklarını değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla çeşitli istatistiksel analizler uygulanmıştır. Yapılan analizlerde, veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu gösteren Barlett Küresellik Testi dere anlamlı bulunmuştur. Bu sonuç, verilerin çok değişkenli normal dağılıma yakındığını ve faktörleenebileceğini göstermektedir.

Ölçekten elde edilen toplam puan ile faktörler arasındaki ilişkiler incelenmiş ve yüksek düzeyde pozitif korelasyonlar belirlenmiştir. Toplam puan ile birinci faktör ($r=.90$) ve ikinci faktör ($r=.87$) arasında yüksek düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Bu durum, faktörlerin ölçeğin bütünüyle uyumlu çalıştığını ve ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

SVTÖ'nün iç tutarlılık güvenirliliği, Cronbach Alfa iç Tutarlılık Katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen değerler, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir:

Toplam Ölçek Güvenirliliği: Cronbach Alfa katsayısı 0,887 olarak bulunmuştur. (Genel olarak 0.70 üzerindeki değerler kabul edilebilir güvenirlilik düzeyini işaret ederken, 0.887 mükemmel bir iç tutarlılık göstermektedir.)

Birinci Boyut (Sözcük Öğrenmeye Yönelik Tutum) Güvenirliliği: Cronbach Alfa katsayısı 0,852.

İkinci Boyut (Sözlük Kullanmaya Yönelik Tutum) Güvenirliliği: Cronbach Alfa katsayısı 0,812.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla uygulanan açmalyıcı faktör analizi sonucunda iki boyutlu bir yapı ortaya çıkmıştır. Faktörlerin belirlenmesinde Varimax dik döndürme yöntemi kullanılmıştır.

Birinci boyut olan "sözcük öğrenmeye yönelik tutum" boyutundaki maddelerin döndürülmüş faktör yük değerlerinin 0,52 ile 0,72 arasında değiştiği gözlemlenmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans yüzdesi %26,705 olarak belirlenmiştir. Bu değerler, maddelerin ilgili faktörlere yeterince yüklendiğini ve ölçeğin yapısal bütünlüğünün korunduğunu göstermektedir.

Ölçek

Test Türü: Geliştirme (Tutum Ölçeği)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Derecelendirme: Ölçek, 5 dereceli bir Likert formatında puanlanmaktadır. Puanlama şu şekildedir:

"Tamamen Katılıyorum" (5)

"Katılıyorum" (4)

"Kararsızım" (3) (Olumlu veya olumsuz bir fikir içermeyen maddeler için kullanılır.)

"Katılmıyorum" (2) (Olumsuz maddeler için kullanılır, pozitif tutumu yansıtır.)

"Hiç Katılmıyorum" (1) (Olumsuz maddeler için kullanılır, pozitif tutumu yansıtır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Genel olarak Türkçe dersi gören okul çağındaki öğrencilere yöneliktir.)

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle ilköğretim veya ortaöğretim öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmanın detayları için kaynak makaleye başvurulmalıdır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama yöntemi (Self-report).

Anahtar Kelimeler

Eğitimde ölçme, dil öğretimi, sözcük dağarcığı, tutum, psikometrik özellikler, Cronbach Alfa, söz varlığı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Görkem Yaşar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir

Bağlantı E-posta Adresleri: gorkemyasar8826@gmail.com

Yayın Adresi: Belirtilmemiştir

İzinler ve Ücretler ve Test Yılı?

Ölçeğin geliştirme yılı **2016**'dir. Ticari kullanım ve izinler için sorumlu yazar Görkem Yaşar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: turkce-dersi-soz-varligini-gelistirmeye-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yaşar, G , Topçuoğlu ve Ünal, F . (2016). Türkçe Dersi Söz Varlığını Geliştirmeye Yönelik Tutum Ölçeği: Bir geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitimde Kuram Ve Uygulama*, 12 (5), 1041-1055.

Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. Ankara: Pegem Akademi.

Türkçe Dersi Söz Varlığını Geliştirmeye Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içeriğinde ölçeğin 17 maddesi yer almamaktadır. Yalnızca madde sayısı ve faktör yapısı belirtilmiştir.

Ölçekte toplam 17 madde bulunmaktadır.